

Teen työtä fiksujen nuorten parissa. Opetan katsomusaineita ja filosofiaa, joiden luonteeseen kuuluu elämän suurten kysymysten pohdiskelu. Saan päivittäin kuulla monia merkittäviä kysymyksiä, vastauksia ja pohdintoja, joita yhdistää sana arvot. Yksi tärkeä asia, joka keskusteluissa toistuu, on kysymys tulevaisuudesta. Millainen tulee olemaan se tulevaisuus, johon nuoret lähtevät opiskelemaan? Mihin he valmistuvat ja missä tekevät työtään? Missä he voivat asua ja elää? Uskaltaako perheen perustaa? Riittääkö töitä? Säilyykö luonto? Kestääkö mielenterveys kaikki paineet? Mitä arvoja vaalimme ja pidämme tärkeimpinä?

Nämä kysymykset on kaikki esitetty tunneillani viimeisten vuosien aikana. Samaan aikaa on tehty uusi lukion opetussuunnitelma jopa kaksi kertaa. On tehty digiloikka ja hypätty sähköisiin materiaaleihin ja YO-kokeeseen. On tehty ammattikoulureformi. On uudistettu korkeakouluhakua, ja nyt uusimpana uudistetaan oppivelvollisuus tulevana syksynä. Muutostahti on ollut hengästyttävä!

Kaikki uudistukset ovat ideologialtaan hyviä ja niiden tarkoitus on ollut helpottaa nuorten elämään. Arjessa kuitenkin ei voi olla huomaamatta, että taisikin käydä päinvastoin. Nuorilta on viety rauha kasvaa ja olla nuori. Yhä varhemmin tulisi tietää, mitä aikoo tehdä isona ja mihin elämänsä suuntaa. Samaan aikaan opettajasta ja äidistä tuntuu, että kaiken muutoksen ja globaalin pirstaloitumisen keskellä nuorilla on yhä vähemmän valmiuksia vastata elämän isoihin kysymyksiin. Ei ole aikaa kysyä ja ihmetellä elämää. Jos pidämme arvona sitä, että nuori saa rauhassa etsiä omaa identiteettiään ja itseään, olemme uudistusten keskellä pahasti hakoteillä. Nyt kasvurauhaa ei ole. On vain loputon kiire ja hoppu.

Oppivelvollisuuden uudistus, joka tulee voimaan syksyllä 2021, on sivistyksen ja oppimisen näkökulmasta erittäin kannettava uudistus. Totta kai! Laajaa sivistystä ja koulutusta tarvitaan. Ne ovat arvoja, joita kannattaa ja pitää vaalia. Niitä arvoja olen valmis puolustamaan. Koulun arjen tasolla realismia kuitenkin on, että olemme arvostiriidassa. Kannatamme arvoa, jonka toteutuminen ja toteuttaminen ei ole realistista tämän hetkisessä tilanteessa. Valtion lupaamat rahat (lupaus on "kaikki maksetaan") ei tule riittämään uudistuksen läpiviemiseen. Kunnat, Espookin, tulee olemaan ison haasteen edessä. Miten jakaa vähästä vielä suuremmalle joukolle? Miten turvata tasa-arvoinen koulutus ja toteuttaa muun muassa kaikki tuen tarve, jota tarvitaan jatkossakin? Miten hoitaa uudistus niin, että kaikille riittää ja kaikkien arki toimii?

Jos korkeakoulu-uudistuksesta olisi kysytty lukio-opettajilta, niin olisimme tienneet sen, mihin opetusministeriö on nyt havahtumassa. Juuri sen, mikä nyt realisoituu; kaikki kirjoittavat matikan ja fysiikan, uusivat ja uusivat ja siltikään koulujen ovet ei heti aukea. Ja kieliä ei lue enää kukaan; ei kannata, kun ei saa pisteitä. Lukiosta on tullut laskelmointia ja hikipaja.

Jos opettajilta olisi kysytty, niin moni meistä olisi lykännyt oppivelvollisuuden pidennystä muutamalla vuodella. Yli tämän korona-ajan. Toivotaan, että moni meistä on väärässä ja uudistus onnistuu. Toivotaan, että vielä uudistuksen jälkeenkin on rahaa myös erityisopetukseen ja erityiseen tukeen pienen lasten opetuksessa. Toivotaan, että uudistuksen jälkeenkin on vielä kohtuullisen pienen ryhmäkoot. Toivotaan, että uudistuksen jälkeenkin opettajat ovat vielä autonomisia toimijoita, joilla on oikeus valita itse oman opetuksensa työtavat ja materiaalit. Ja ennen kaikkea toivotaan, että lapset, nuoret ja opettajat jaksavat kaiken muutospaineen keskellä niin, että voimme vielä jatkossakin olla ylpeitä maailman parhaimmasta koulujärjestelmästämmä. Uskotaan, että tulevaisuudessakin lapsemme ja nuoremme voivat hyvin, valmistuvat, saavat töitä ja uskaltavat perustaa perheen. Sillä lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus.